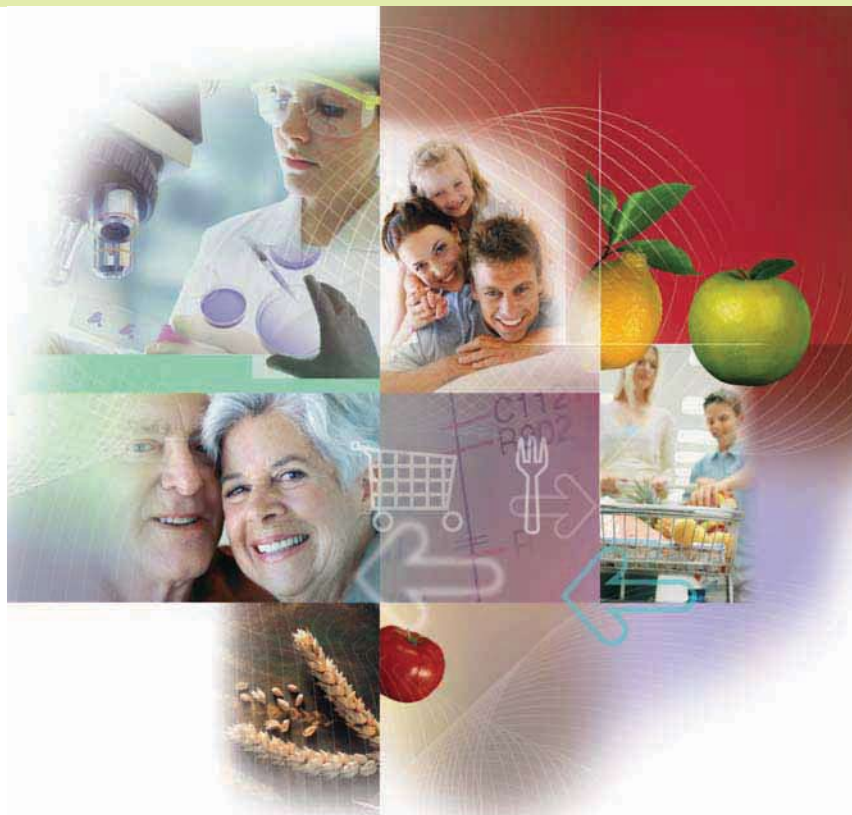

Vīzija un stratēģiskais pētījumu plāns

* Tulkots no Eiropas Pārtikas tehnoloģiju platformas vīzijas un stratēģijas pētījumu plāna.
Papildinformācija: <http://etp.ciaa.eu>

Food for Life

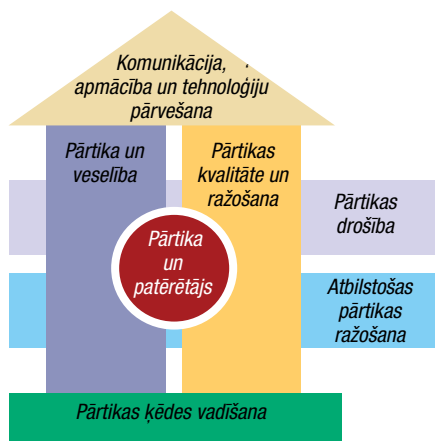
Eiropas tehnoloģijas platforma "Food for Life" ar Pārtikas un dzērienu industrijas konfederācijas atbalstu pulcinājusi ap sevi tos, kuri vēlas iesaistīties visas Eiropas kustībā, kas vērsta uz inovatīvu pārmaiņu ieviešanu pārtikas aprīte "no tūruma līdz galdam". Visi šīs aprītes dalībnieki, ieskaitot patērētājus un sabiedrību kopumā, kā arī ar pārtiku saistītās rūpniecības nozares un zinātniekus, vienojās par kopēju VĪZIJU 2020. gadam un vēl tālākai nākotnei.

2005. gada jūlijā publicētais vīzijas dokuments pievēršas jautājumiem, kas varētu padarīt Eiropas lauksaimniecības un pārtikas ražošanu konkurētspējīgāku, dot tai iespējas apmierināt un pat paredzēt patērētāju aizvien mainīgās vajadzības un nodrošināt tās nozīmīgo ieguldījumu Eiropas ekonomikā. Šie svarīgie izaicinājumi, kas vērsti uz Eiropas pārtikas rūpniecības inovāciju un konkurētspējas veicināšanu, ir atbildes reakcija uz patērētāju vēlmi iegādāties drošu, veselīgu pārtiku un dzērienus par pieņemamu cenu. Lai to īstenotu, ir nepieciešams milzīgs palielinājums investīciju apjomā un pētnieciskās darbības intensitātē.

Balstoties uz pārtikas aprītes dalībnieku kopējo nākotnes skatījumu, tika ierosināta elastīga un saskaņota pētnieciskā darba stratēģija, kam atbilstoši tiks risināti šādi jautājumi: pārtika un patērētājs; pārtika un veselība; pārtikas kvalitāte un ražošana; pārtikas drošība; ilgspejīga pārtikas ražošana un pārtikas aprītes vadība. Lai optimizētu šā darba rezultātus, zinātnieku

darbam ir jābalstās uz radošām un efektīvām norisēm komunikāciju jomā, mācību programmu un zināšanu pārnesi no pētniecības uz rūpniecisko sektoru, kā arī visu pārtikas aprīti kopumā.

ETP Food for Life

Eiropas Komisija ievieša Eiropas tehnoloģijas platformas, lai panāktu galveno ekonomikas sektoru dalībnieku kopīgu darbu, kurā tiktu identificēti uzdevumi inovāciju jomā, attīstītas R&D prioritātes un radīts darbības plāns Eiropas nākotnes attīstībai, konkurētspējas palielināšanai un ilgspejai.

Food for Life vīzija

Eiropas tehnoloģijas platforma "Food for Life" meklē risinājumus, kā nodrošināt vietējos, reģionālos un globālos tirgus ar inovatīviem, jauniem un uzlabotiem produktiem, kas atbilstu patērētāju vajadzībām un cerībām. Šis uzdevums tiks izpildīts, veiksmīgi īstenojot pētījumus uztura, pārtikas un patērētāju jomā, kā arī risinot ilgspejīgas ražošanas un pārtikas aprītes vadības jautājumus. Jaunie produkti, ieteicamās izmaiņas ēšanas paradumos un dzīves stilā atstās labvēlīgu ietekmi uz sabiedrības veselību un patērētāju dzīves kvalitāti kopumā, kā arī paildzinās cilvēka mūžu ne tikai Eiropā, bet arī aiz tās robežām. Šis aktivitātes kalpos par labu atbalstu sekmīgai un konkurētspējīgai visas Eiropas pārtikas rūpniecībai tās globālā biznesa kontekstā, radīs jaunas darba vietas, uzlabos atsevišķu valstu un visas Eiropas ekonomiku, veicinās ilgspejīgu un ētiski pareizu ražošanas sistēmu ieviešanu un palielinās Eiropas patērētāju uzticību.

Dalībnieki

Mēs visi, būdami patērētāji, vienlaikus esam arī pārtikas sektora dalībnieki. Eiropas pārtikas rūpniecības inovatīvā potenciāla uzlabošanas procesā piedalās trīs galveno "spēlētāju" grupas: patērētāji un sabiedrība; pārtikas un ar to saistītās rūpniecības nozares un pētnieciskais sektors. Patērētāju vajadzībām un reakcijai ir galvenā loma jaunu pārtikas koncepciju un inovāciju veidošanā, tāpēc tieši tās nosaka pārtikas rūpniecības un pētnieciskā sektora galveno virzienu darbību. Pareizai šīs likumsakarības izpratnei neizbēgami ilgtermiņā būs panākumi jauno produktu attīstības un inovāciju jomā.

Patērētājs, sabiedrība un valsts politika

2

Daudzi patērētāji kasmīgi interesējas par to, ko viņi ēd, kā un kur tas tiek ražots, par pārtikas kvalitāti, cenām un pārtikas ietekmi uz viņu un viņu ģimenes veselību. Patērētāji vēlas tādu pārtiku, kas veicinātu viņu veselīgo dzīves stilu, kas labi garšo, ko var ērti pagatavot, un, protams, tādu, ko var nopirkt par pieņemamu cenu. Taču daudzas Eiropas valstu valdības cīnās ar aptaukošanās un ar to saistīto slimību aizvien pieaugošajām sociālajām un ekonomiskajām sekām. Ir skaidrs, ka pārtika un ēšanas paradumi patlaban ir kļuvuši par svarīgiem jautājumiem visas Eiropas Savienības kontekstā.

Neraugoties uz drošību piegādēs, pārtikas produktu lielo dažādību un to pieņemamajām cenām, patērētāju neapmierinātība ar dažādu drošības jautājumu risināšanu pārtikas aprītē pēdējo divdesmit gadu laikā ir dramatiski pieaugusi, un vairākas patērētāju grupas ir izvirzījušas prasības, ko var risināt tikai politiskā ceļā. Turklāt patērētāji aizvien vairāk izprot pārtikas un uztura lomu cilvēka organisma veselīgas attīstības, labas pašsajūtas un ilgmūžības kontekstā. Patērētāji arī pieprasa, lai pārtikas ražotāji kļiedētu viņu bažas un nodrošinātu ētisku un videi draudzīgu pārtikas produktu ražošanu. Neraugoties uz acīm redzamo vēlni daudz ko mainīt, patērētāji ir nepiekāpīgi savās prasībās

attiecībā uz pieņemamu cenu. Šādas pretrunas rūpniecības nozarei izvirza lielu izaicinājumu.

Iepriekš teiktais nozīmē, ka jaunās tehnoloģijas un produkti jāievieš, saglabājot vai iegūstot patērētāju labvēlīgo attieksmi un uzticību.

Veselība

Uztura lielā ietekme uz veselību un dzīves stilu patlaban ir prioritārs jautājums vairākumam Eiropas Savienības dalībvalstu, kuras meklē iespējas, kā vērsties pret aptaukošanos, kas gandrīz jau sasniegusi epidēmijas apmērus, kā arī pret hroniskajām slimībām, kas saistītas ar uzturu un piemeklē vecāka gada gājuma cilvēkus. Pēdējo desmit gadu laikā satraukumu rada novērotais aptaukošanās līmeņa pieaugums bērnu vidū. Vēl satraucošāks ir to aizvien pieaugošo gadījumu skaits, kad aptaukošanās, kas sākusies jaunībā, turpina attīstīties un vēlāk izraisa veselības problēmas, piemēram, 2. pakāpes diabētu, sirds un asinsvadu slimības, paaugstinātu asinsspiedienu un vairākus vēža paveidus. Šīs dzīvesveida izraisītās slimības ir nopietni invaliditātes priekšlaicīgas nāves cēloņi, kā arī rada aizvien lielākus ar medicīnu un citām jomām saistītus izdevumus.

Labāks uzturs ne tikai nodrošina slimību profilaksi un samazina medicīnas pakalpojumu augstās izmaksas. Labāks uzturs palīdz optimizēt arī kaulu un smadzeņu funkcijas, uzlabot zarnu trakta darbību, saglabāt veselus zobus un nodrošināt kustēšanās spējas vecākiem cilvēkiem kaulu lūzumu gadījumos.

Personificēts uzturs

Parasti uztura jautājumus risina, domājot par iedzīvotājiem kopumā. Tomēr pēdējie ievēribu izraisījušie pētījumi aizvien vairāk liecina, ka dažādām iedzīvotāju grupām var būt raksturīgi visai atšķirīgi uzskati par riska faktoriem/ieguvumiem, kā arī dažādas prasības attiecībā uz pārtiku. Ir nepieciešams izpētīt šīs prasības, jo tikai tādā veidā uztura rekomendācijas var apmierināt attiecīgas patērētāju grupas un pat kļūt par pamatu īpašu pārtikas produktu attīstīšanai.

Patērētāju uzvedība

Līdz pat šim brīdim pārtikas iegādes un patērēšanas tradīcijās nav notikušas būtiskas izmaiņas, neraugoties uz mēģinājumiem paliecināt sabiedrības izpratni par veselīgāka uztura milzīgo nozīmi. Tāpēc pārtikas rūpniecībai jāatrod jauni ceļi garšīgu un ērti lietojamu pārtikas produktu radīšanā, lai tādā veidā sniegtu savu ieguldījumu veselīga dzīvesveida attīstībā. Lai nodrošinātu iespējas patērētājiem izvēlēties pārtiku saskaņā ar izsmelšu informāciju un veselīguma principiem, vairāk uzmanības jāpievērš patērētāju izglītošanai, informēšanai un iespējām ar patērētāju sazināties. Šo uzdevumu efektīvi var paveikt tikai saskaņā ar pētījumiem, kuros tiek noskaidrots, kāpēc patērētāji izvēlas tieši šos produktus; ko patērētāji zina par pārtiku; kādu informāciju viņi vēlas saņemt; kā šo informāciju ir labāk pasniegt.

Lauksaimniecības un pārtikas produktu ražošana

Lauksaimniecības un pārtikas produktu ražošana ir lielākais ražojošais sektors Eiropā un ir būtisks svarīgs Eiropas plašākai ekonomiskai attīstībai. Šis sektors arī piedāvā ekonomiskās attīstības iespējas īpaši jaunajās Eiropas Savienības dalībvalstīs, attīsta reģionālās ekonomikas sektorus un izmanto Eiropas bagātās kultūras un tradīciju atšķirības.

2006. gadā pārtikas un dzērienu industrija, pārstrādājot vairāk nekā 70% no Eiropas Savienībā saražotajiem lauksaimniecības produktiem un nodarbinot vairāk nekā četrus miljonus cilvēku (lielākoties uzņēmumos ar mazāk kā 250 darbiniekiem, kas veido aptuveni 99% no šā rūpniecības sektora uzņēmumiem kopumā), sasniegta 870 miljardus eiro lielu apgrozījumu. Šo sektoru veido visdažādākie produkti, kuru ražošanā bieži vien tiek lietotas metodes, kas balstās vairāk uz aroda prasmi nekā tehnoloģijām.

Grūtības pārtikas sektorā

Eiropas pārtikas un dzērienu industrijas konkurētspēja ir apdraudēta. Pēdējo desmit gadu laikā Eiropas daļa globālajā tirgū, strauji pieaugot ekonomikā Ķīnā, Indijā un Brazīlijā, ir samazinājusies no 25% līdz 21%. Lai novērstu lejupslīdi, Eiropas pārtikas rūpniecībai, kas nav spējīga patlaban konkurēt produkcijas izmaksu ziņā, ir jārada pievienotā vērtība, piedāvājot veselīgākus un lietošanā ērtākus produktus.

Ja nerunājam par piedevu piegādātājiem un pārtikas iekārtu ražotājiem, jāsaka: Eiropas investīcijas pārtikas izpētes un attīstības darbā (R&D) ir zemas un stipri atpaliek no Japānas, Amerikas Savienotajām Valstīm un Austrālijas. Investīciju ziņā pārtikas rūpniecība caurmērā atpaliek arī no citām Eiropas industrijas nozarēm. Eiropas Komisija ir mudinājusi pārtikas sektoru ieguldīt vairāk līdzekļu inovācijās, attīstot R&D un ieviešot jaunus produktus un pārstrādes

tehnoloģijas.

Pārtikas industrija atzīst savu preventīvo lomu attiecībā uz dzīves stila izraisītajām slimībām. Tas nozīmē, ka ir pienācis laiks jaunām inovatīvām koncepcijām pārtikas un uztura jomā, ieguldot lielus līdzekļus to atziņu ieviešanai, kas nākušas no Eiropas universitātēm un pētniecības centriem. Pārtikas rūpniecības nākotne ir kvalitatīvi produkti ar pievienoto vērtību.

Lai efektīvi īstenotu pašreizējās milzīgās inovācijas iespējas, īpaši attiecībā uz veselīgu pārtiku, ir steidzami nepieciešamas investīcijas prasmju izveidē un tādos resursos, kuru patlaban ir maz tādā rūpniecības sektorā, kurā dominē mazie uzņēmumi. Atsevišķi pārtikas uzņēmumi nevar uzņemties inovācijas risku – ir nepieciešama kopēja rīcība. Galvenos pētnieciskā darba uzdevumus un līdzekļu konsolidāciju var veikt tikai stipras partnersabiedrības, kuru pamatā būtu valsts/privātuzņēmumu pieredze un finansējums. Mazā biznesa sektorā uzlabota informācijas un tehnisko zināšanu plūsma ir absolūta prioritāte, īpaši ņemot vērā to, ka visi šie uzņēmumi sniedz lielu ieguldījumu Eiropas pārtikas ražošanā un pārtikas piegādes ķēdēs.

Pētnieciskais darbs

Pateicoties Eiropas zinātnieku sasniegumiem, ir iespējams ražot drošu, daudzveidīgu un veselīgu pārtiku. Pētnieciskais darbs notiek universitāšu fakultātēs, pētniecības institūtos un lauksaimniecības/pārtikas produktu ražošanas uzņēmumos. Neraugoties uz visā Eiropā veiktajiem izcilajiem pētījumiem, tie atšķirībā no citām pasaules daļām nav īstenoti rūpniecības uzņēmumos. Bez šīs zināšanu pārneses pārtikas rūpniecība nav spējīga veiksmīgi konkurēt pasaules tirgos. Tāpēc ir steidzami jāuzlabo komunikatīvie, kā arī citi procesi, kas nodrošinātu efektīvu zināšanu pārnesi no pētniecības vietām uz pārtikas rūpniecību, it īpaši uz mazajiem pārtikas uzņēmumiem.

Lai panāktu strauju kāpumu pārtikas, uztura un veselības izpētē, ir nepieciešama cieša sadarbība starp fizikālajām, bioloģiskajām un sociālajām zinātnēm. Šāda sadarbība ir arī liels izaicinājums, jo tai nepieciešamās prasmes būs augstākas nekā tradicionāli noteiktās akadēmiskās nostādnes. Eiropas ieguvums no jaunās, entuziasma pilnās daudznozaru profesionāļu paaudzes, kuri apzinās šādas plaša vērēna priekšrocības, kopumā būs neapšaubāmi liels.

Pētnieciskajam darbam visos pārtikas aprītes sektoros būs nepieciešams finansējums gan valsts, gan Eiropas līmenī. Ir jābūt ciešai sadarbībai, lai nodrošinātu resursu efektīvu un mērķtiecīgu virzīšanu, izvairoties no darbu pārklāšanās vai trūkumiem, kas samazina inovāciju iespējas.

Virzība uz priekšu

Eiropas tehnoloģijas platformas stratēģiskais pētījumu plāns "Food for Life" izvirza galvenos uzdevumus, kas ir svarīgi visiem pārtikas aprites dalībniekiem un iezīmē galvenās zinātniskās un tehnoloģiskās prioritātes attiecībā uz uzturu, pārtikas ražošanu un izplatīšanu. Lai nodrošinātu un saglabātu patērētāju uzticēšanos un ticību pārtikas aprītei, Eiropas tehnoloģijas platformas plānā īpaša uzmanība ir pievērsta arī izglītošanas darbam.

Pētījumu plāns izvirza **sešus galvenos uzdevumus:**

- 1) viegla veselīgu produktu izvēle;
- 2) veselīgs uzturs;
- 3) augstas kvalitātes pārtikas produkti;
- 4) droši pārtikas produkti, kam patērētājs var uzticēties;
- 5) ilgspejīga pārtikas ražošana;
- 6) pārtikas aprītes vadība.

Šo uzdevumu kontekstā tiek definēti arī trīs virsmērķi, kas tiks sasniegti, īstenojot pētniecisko darbu jaunu procesu, produktu un tehnoloģiju jomā:

- uzlabot veselību, labklājību un ilgmūžību;
- vairot patērētāja uzticību pārtikas aprītes ķēdei;
- ražot pārtiku saskaņā ar ilgspejas un ētikas principiem.

Uzlabot veselību, labklājību un ilgmūžību

Turpinot sniegt sociālos un ekonomiskos pabalstus, Eiropas valstu sabiedrības veselības politika patlaban lielu uzmanību pievērš veselīgai novecošanai, t. i., ne tikai dzīves ilguma pagarināšanai, bet arī veselības pasliktināšanās aizkavēšanai. Ilgtermiņa uzdevums ir radīt tādu pārtiku, kas palīdzētu cilvēkam dzīvot veselīgi un aktīvi, tādējādi paildzinot viņa mūžu. Ir ļoti lielas iespējas radīt tādus produktus, kas apmierina

attiecīgas cilvēku grupas, bet ir nepieciešami nozīmīgi pētījumi, lai dziļāk izprastu tos mehānismus, kuri nosaka uztura ietekmi uz veselību. Šos mehānismus labāk palīdzēs izprast patlaban pieejamās jaunās mūsdienīgās tehnoloģijas. Šo mehānismu padziļināta izpratne ir nepieciešama, arī lai pamatotu patērētāju pretenzijas un pasargātu ražotājus no nepatiesām pretenzijām.

Lai pētījumu rezultāti tiešām pozitīvi ietekmētu patērētāju veselību, ir nepieciešams arī to zinātņu nozaru ieguldījums, kuras pēti patērētājus, kā arī humanitāro zinātņu pienesums. Īpaši tas attiecas uz izmaiņām ēšanas paradumos un veselīgāku ēšanu. Tā kā patērētājiem ir grūti mainīt savus ikdienas ēšanas paradumus, šo procesu vieglāku darīs pieejamo veselīgu produktu palielināts piedāvājums. Pārtikas industrijai vajadzēs papūlēties, lai ieviestu garšīgos un veselīgu dzīves stilu veicinošos produktus. Šādā situācijā ir jāizmanto iespējas sadarboties ar sociālo zinātņu speciālistiem, kas prot identificēt grūtības, saredzēt iespējas un efektīvi izplatīt informāciju visos sabiedrības slāņos attiecīgo uzdevumu kontekstā. Informācijas izplatīšana ir īpaši svarīga visā Eiropā mītošo etnisko minoritāšu, ekonomisko migrantu un bēgļu dēļ.

Veiksmīgiem pētījumiem pārtikas un veselības jomā būs nepieciešamas arī tehnoloģijas, ko patlaban izmanto biomedicīnā un sociālajās zinātnēs. Par pētnieciskā darba prioritātēm izvirzītas tās jomas, kurās Eiropas zinātne ir vislabākā pasaulē, kurās pārtikas rūpniecība jau tagad izmanto uz pētījumu rezultātiem izveidotus produktus vai arī kurās nākotnē varētu cerēt uz panākumiem, ja vien tiktu veikta dziļāka izpēte.

*Ilgtermiņa
uzdevums ir
radīt tādu
pārtiku, kas
palīdzētu cilvēkam
dzīvot veselīgi
un aktīvi,
tādējādi
paildzinot
viņa mūžu.*

Vairot patērētāja uzticību pārtikas aprites ķēdē

Eiropas pārtikas rūpniecības konkurētspējas kontekstā īpaši svarīga ir patērētāju reakcija uz pārtikas drošības jautājumiem. Tāpēc augsti

*Veselīga
dzīvesveida
vārdā pašreizējais
uzdevums
ir informēt
patērētājus par
pozitīvajiem un
riskā faktoriem,
kas saistīti
ar pārtikas
produktiem.*

laban atšķirībā no farmācijas sektora dara reti) un skaidri formulēt ieguvumu/risku koncepciju.

Falsifikācija un viltojumi ir galvenie faktori, kas sagrauj patērētāja uzticību augstākā labuma produktu kvalitātei un drošumam, kā arī izraisa attiecīgā produkta tirgus daļas samazināšanos. Tāpēc ir ļoti svarīgi radīt efektīvas produktu izcelsmes atpazīšanas un identificēšanas sistēmas, kam patērētājs varētu uzticēties. Attiecīgie pētījumi palīdzēs pastiprināt kontroli un sniegs patērētājam lielāku ticību.

Ražot pārtiku saskaņā ar ilgspejas un ētikas principiem

Pārtikas ražošanai mūsdienās ir liela ietekme uz vidi. Pašreizējā tendence pēc augstas ražības un slimību apkarošanas ir samazinājusi

lauksaimniecības produktu daudzveidību, to ražošana ir kļuvusi daudz intensīvāka. Rezultāts ir drošas un cenas ziņā pieņemamas izejvielu piegādes. Visai pārtikas rūpniecībai kopumā un arī piegādes ķēdēm ir vairāk jādomā par enerģijas un ūdens izlietojumu nākotnē, kā arī par milzīgo izmaksu ietaupījumu, ja šo resursu patēriņš tiktu samazināts. Vienlaikus jāatzīst, ka ūdens un enerģija ir svarīgi komponenti drošas pārtikas kontekstā. Tāpēc, lai nodrošinātu patērētāja uzticēšanos pārtikas piegādēm, ir jāatrod precīzs līdzsvars starp produktu drošību un vides faktoriem.

Ņemot vērā daudzos piegāžu avotus un starpposmus ražošanā un izplatīšanā, pārtikas piegāžu ķēde efektīvāte nepavisam nav optimāla. Ir tendence uzņēmumiem vēl vairāk specializēties, un tas nozīmē, ka īpaši pieaug mazo uzņēmumu loma, jo tieši tie nodrošinās pārtikas daudzveidību nākotnē.

*Pašreizējais
uzdevums ir
radīt ilgspejīgu
pārtikas apriti,
kas kalpo
patērētāju
vajadzību
apmierināšanai
un nodrošina
līdzsvaru starp
videi draudzīgu
pārtikas ražošanu,
sociālo taisnīgumu
un ekonomisko
izaugsmi.*

Seši galvenie uzdevumi

1. Lai veselīgu produktu izvēle būtu viegla

Lai veselīgu produktu izvēli padarītu vieglu, ir nepieciešams padziļināti izprast patērētāju attieksmi pret pārtiku, kā arī paplašināt patērētāja zināšanas par veselīgu pārtiku un pārtikas patēriņa modeļiem. Pētījumos ir jāfiksē pārtikas iepirkšanas daudzumi, kā arī patērētāja uzvedības modeļi, ņemot vērā patērētāju piederību pie atšķirīgām kultūrām. Balstoties uz šiem rezultātiem, ir jāveido droši modeļi patērētāja izvēles vajadzību nodrošināšanai. Visbeidzot jārada saskarsmes stratēģija, kas veicinātu izmaiņas patērētāju uzvedībā un kuras iznākums būtu cilvēku veselības un sociālās atbildības uzlabošana.

2. Veselīgs uzturs

Lai optimizētu cilvēku veselību un samazinātu vai aizkavētu pārtikas izraisītu slimību rašanos, ir nepieciešamas jaunas, uz pārtiku orientētas stratēģijas. Šim nolūkam izvēlēto pētījumu prioritātes ir: 1) smadzeņu reakciju attiecībā uz pārtiku; 2) uztura ietekme uz zarnu traktu un imunitāti; 3) saikne starp uzturu un vielmaiņu (aptaukošanās un ar to saistītie vielmaiņas traucējumi).

3. Augstas kvalitātes pārtikas produkti

Pārtikas rūpniecības uzdevums ir ražot garšīgus produktus, kas atbilst priekšstatiem par veselīgu dzīvesveidu, patērētāju vēlmēm un kurus patērētājs gribētu nopirkt atkal. Lai radītu jaunus produktus un to ražošanas paņēmienus, ir nepieciešami pētījumi, kas sniedz datus par to, kam patērētāji dod priekšroku un ko viņi labprāt pieņem. Inovācijām pārtikas ražošanā un iepakojumā jābalstās uz zinātniskiem pētījumiem.

4. Droši pārtikas produkti, kam patērētājs var uzticēties

Pārtikas drošības jautājumam nepieciešams integrēts un plašs skatījums – drošība jāgarantē ne tikai ražošanā, bet visā pārtikas apritē kopumā. Ir jāievieš ekspertīze, kas paredzētu un kontrolētu ne tikai jau pazīstamu, bet arī jaunu bioloģisku un ķīmisku apdraudējumu attīstību un to iznākumu. Lielāka uzmanība jāpievērš riska un riska/ieguvumu faktoru izvērtēšanai. Lai to veiktu, ir nepieciešama

informācija par produktu sastāvu un to patērēšanas tradīcijām, par ķīmiskajām un bioloģiskajām inficētājielām, kā arī paņēmieniem un metodēm, kā izvērtēt riska/ieguvumu faktorus.

5. Ilgspējīga pārtikas ražošana

Tieši ilgspējība kļūst par noteicošo faktoru Eiropas pārtikas ražošanas un piegādes sistēmās. Tā attīstīsies ciešā saistībā ar visu pārtikas aprites dalībnieku konkurētspējas nostiprināšanos. Šo mērķu sasniegšanai ilgspējas ziņā jāņem vērā ekonomiskā izaugsme, vides aizsardzība un taisnīgi sociālie apstākļi. Jāizprot ilgspējas būtiskie parametri, jārada instrumenti ilgspējas ieviešanai dažādās pārtikas ražošanas sistēmās un jātiecas pēc ilgspējīgākiem risinājumiem. Jārada scenāriji, kas iezīmētu Eiropas pārtikas rūpniecības un piegāžu nākotni, ilgspējīgas pārstrādes, iepakošanas un loģistikas sistēmas. Lai šos uzdevumus īstenotu, ilgspējīgai pārtikas rūpniecībai jāattaisno patērētāju cerības un izvēle, kas savukārt balsītos uz skaidru izpratni par patērētāja reakciju attiecībā uz ilgspējīgu pārtikas ražošanu.

6. Pārtikas aprites vadība

Pārtikas aprites vadības uzdevums ir integrēt un līdzsvarot visu aprites dalībnieku intereses, ņemot vērā svarīgākos veiksmīgas integrācijas faktorus: ekonomisko efektivitāti, vides aizsardzību, procesu organizēšanu, pārtikas drošību un tirgus zinības. Lai veiksmīgi virzītu vadību, uzticēšanos, efektivitāti un inovācijas, būtiski ir palielināt pārtikas aprites caurspīdīgumu. Globālajā un reģionālajā pārtikas aprītē veiksmīgāk jāiesaista mazie uzņēmumi. Globalizācijas un izmaiņu laikmetā vissvarīgākais veiksmes faktors ceļā uz konkurētspējas un ilgspējas uzlabošanu ir padziļināti izprast pārtikas sektoru kā vienu veselību.

Visbeidzot, lai šos un ilgi gaidītos rezultātus dalībnieki saņemtu kvalitatīvā veidā un laikus, attiecīgajiem pētījumiem jābalstās uz komunikēšanu ar pārtikas aprites dalībniekiem. Ne mazāk svarīgi ir uzlabot Eiropas zinātnieku prasmes un Eiropu nodrošināt ar inovāciju attīstībai un veicināšanai draudzīgu vidi.

Terminu skaidrojums

Inovācija

Inovācija ir tāda jauna produkta, pakalpojuma vai procesa radīšana un izplatīšana, kas izraisa ekonomiskas, sociālas vai kulturālas izmaiņas. Inovācija sevī ietver zinātniskus atklājumus, jaunas tehnoloģijas un radošu darbību, kas rada ekonomiskas un sociālas vērtības.

Konkurētspēja

Konkurētspējīgai ekonomikai piemīt pastāvīgs augsta ražīguma koeficients. Eiropas rūpniecībai ir jābūt konkurētspējīgai, ja tā vēlas sasniegt tās ekonomiskos, sociālos un vides aizsardzības mērķus, tādējādi uzlabojot Eiropas pilsoņu dzīves kvalitāti.

Dalībnieks

Dalībnieks ir persona, grupa vai organizācija, kam ir tiešas vai netiešas intereses (daļas) attiecībā pret kādu projektu vai organizāciju.

Ilgspējīga attīstība

Ilgspējīgas attīstības koncepcija paredz tādu attīstības formu, kas nepakļauj riskam nākotnes paaudžu iespējas apmierināt savas vajadzības. Tās mērķis ir uzlabot cilvēku dzīves apstākļus, vienlaikus saglabājot viņiem apkārt esošo vidi īsā, vidējā un, galvenais, ilgā laikposmā. Ilgspējīga attīstība ir trīsplāksņaina – ekonomiski efektīva, sociāli taisnīga un ilgtermiņā viedai saudzīga.

Kas ir Latvijas Pārtikas tehnoloģiju platforma?

Latvijas Pārtikas Tehnoloģiju platforma (LPTP) dibināta 2007. gada 2. martā pēc Eiropas Pārtikas Tehnoloģiju platformas „Food for Life” (EPTP) principiem un ar Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācijas un LR Zemkopības ministrijas kopīgu iniciatīvu.

LPTP ir institūcija, kurā ir pārstāvēta pārtikas industrija, zinātniskās institūcijas, likumdošanas institūcijas, kontrolējošās institūcijas un augstskolas.

Mērķis

LPTP mērķis ir attīstīt ražotāju un zinātnieku savstarpējo sadarbību, veicināt zinātnisko pētījumu pielietojamību, lai stiprinātu jaunu, drošu un zinātniski pamatotu tehnoloģiju un produktu izstrādi un ieviešanu vietējā un pasaules tirgū, lai paaugstinātu Latvijas pārtikas ražotāju konkurētspēju.

Misija

Radīt jaunus un kvalitatīvus pārtikas produktus vietējam un pasaules tirgum. Apmierināt patērētāju vajadzības un vēlmes, to panākot ar stratēģiski mērķtiecīgiem pētījumiem.

Vīzija

LPTP apvieno visaptverošajā pārtikas ķēdē iesaistītās puses, lai veicinātu ilgtermiņa pārtikas nozares attīstību Latvijā, Eiropā un pasaulē tirgū.

Pārtikas industrijas konkurētspēja tirgū ir balstīta uz inovatīvu tehnoloģiju, zināšanu risinājumu un pārtikas produktu ar augstu pievienoto vērtību

izstrādāšanu un sekmīgu ieviešanu.

Akadēmiskās institūcijas sekmē inovāciju ieviešanu un Latvijas pārtikas ražošanas uzņēmumu resursu un konkurētspējas uzlabošanu.

VĒRTĪBAS

LPTP savā darbībā nosaka un ievēro sekojošas vērtības:

Zināšanas – integrējot jaunākās zinātnes atziņas un pieredzi, sniegt ieteikumus par pārtikas un patērētāju veselības kopsakarībām.

Efektivitāte – sniegt augsti kvalificētu informatīvu un organizatorisku atbalstu mūsu partneriem un iesaistītajām pusēm.

Sadarbība – veidot komandu, apvienot nepieciešamos resursus un spējas noteiktā mērķa sasniegšanai.

Sociālā atbildība – veicināt un atbalstīt sabiedrības veselības un labklājības uzlabošanu, kā arī Latvijas ekonomisko izaugsmi kopumā.

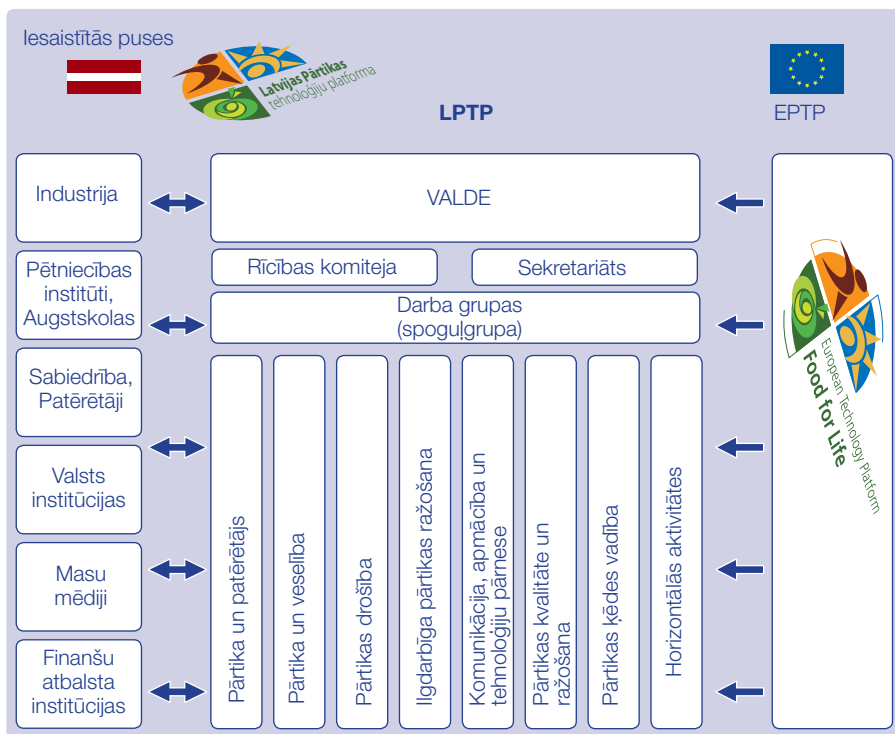
UZDEVUMI

Attīstīt ražotāju un zinātnieku savstarpējo sadarbību, zinātnisko pētījumu pielietojamību, stiprinot jaunu un konkurētspējīgu produktu izstrādi un ieviešanu vietējā un pasaules tirgū. Izveidot un vienoties par saskaņotu, starpdisciplināru un starptautisku zinātnes programmu īstenošanu ar šādiem mērķiem:

- izveidot ilgtspējīgu, veiksmīgu un konkurētspējīgu pārtikas ražošanu un pārstrādi;
- veicināt kvalitatīvas, veselīgas un nekaitīgas pārtikas ražošanu;
- veicināt inovāciju ieviešanu pārtikas ražošanas un pārstrādes uzņēmumos;
- attīstīt un plašāk ieviest koncepciju „no galda līdz fermai”, kā primārās izvirzot patērētāja interese.

Īstenot LPTP darbības un attīstības stratēģiju, integrējot visas pārtikas aprites ķēdē iesaistītās puses.

Latvijas Pārtikas tehnoloģiju platformas struktūra

LPTP

sekretariāts atrodas Latvijas Pārtikas uzņēmumu federācijā

Adrese: Bauskas iela 180, Rīga, LV-1004

Tālrunis: 67808968

e-pasts: ilze_puf@ml.lv

mājas lapa: www.lptp.lv

Confédération des industries agro-alimentaires de l'UE
Confederation of the food and drink industries of the EU